

Dernæst foretoges:

Første Behandling af Forslag til Lov om Vilkaar for Overtagelse af Jorder i offentligt Eje.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2743; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 25).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Gregersen: Det var ikke uden Betænkelighed og Modstand, at vi i 1919 gik med til en ny Form for Besiddelse af danske Husmandsbrug. Det var rigtigt, hvad en kendt Landstingsmand den Gang sagde, at vi havde set en uhyre stor Udvikling af dansk Landbrug under de gamle Former, hvorfor han nødvendig gik med til at forandre disse. Naar Lovforslaget om Jord i offentligt Eje alligevel blev gennemført, maa vi ikke glemme, at det blev gennemført som en Prøveordning for et Aaremaal af 15 Aar. I disse 15 Aar skulde den nye Form for Husmandsbrug gaa Side om Side med den gamle Besiddelsesform, og efter den Erfaring, man indhøstede, kunde der saa tages Bestemmelse om, hvorvidt der skulde fortsættes med den nye Form eller ikke. Nu er der jo allerede gaaet nogle Aar, der er indhøstet nogen Erfaring, og der er allerede foretaget nogle Ændringer i den oprindelige Lov. At de hidtidige Bestemmelser og den Erfaring, der er indhøstet, nu samles, kan være rigtigt, men jeg synes ikke, den højtærede Landbrugsminister har været helt heldig med, har haft det rette Blik for Virkningerne af flere af de Ændringer, han foreslaar. Det gælder navnlig den Ændring, der foreslaas i § 6, hvorefter Brugeren fritages for at yde en Tiendedel af, hvad Bygningerne koster at opføre. Jorden faar han jo overdraget uden at skulle yde noget som helst Indskud, han forpligter sig kun til at svare 4½ pCt. af Jordens Værdi. Hidtil har han saa skullet yde en Tiendedel af, hvad det kostede at opføre Bygningerne, men nu foreslaas det, at han ogsaa skal være fri for at præstere denne Tiendedel. Det tror jeg er at gaa for vidt, det kan let faa skæbnesvangre Følger baade for Udviklingen af den nye Besiddelsesform og for Staten. Det vigtigste ved hele denne Sag er at faa de rigtige Mennesker til at overtage Husmandsbrugene, og i saa Henseende tror jeg, det er godt at se paa, hvad disse Mennesker hidtil har præsteret. Unge Mennesker, som vil noget og tænker lidt paa Fremtiden, kan med de Lønninger, de har haft i en Aar-

række, godt lægge lidt til Side, og jeg tror, at det ved Valget af Brugere til disse Huse er vigtigt at tage Hensyn til, at de har opspareret lidt, thi det er sikkert en Borgen for, at de ogsaa kan klare sig i Fremtiden. Har de selv sat deres Spareskillinger i Foretagendet, er der noget at kæmpe for og værge om, men har de ikke selv sat noget i Foretagendet, er der intet for dem at tabe, og saa tror jeg, vi let kan faa en Del ligeglade Mennesker, som ikke egner sig for det Slid, her skal udføres, Mennesker, der tænker som saa: Det er jo en let Maade at komme til Hus og Hjem paa, og gaar det, saa gaar det, men gaar det ikke, har jeg i hvert Fald intet at tabe. Staten kommer da til at staa med Smerten, og Brugene kommer i Vanry.

Det er derfor efter min Mening meget forkert at slette Ydelsen af denne Tiendedel; det er uheldigt for Staten, det er uheldigt for en sund Udvikling af Husmandsbrugene, og det er i det hele taget en uheldig Anvisning at give Ungdommen. Den højtærede Landbrugsminister har her foreslaaet, at der skal tilbydes Folk Hus og Hjem og Virksomhed, uden at der ved Overtagelsen skal ydes noget som helst, de paagældende kan blot gabe, saa kommer det hele som stegte Duer ind i Munden paa dem. Paa den Maade tror jeg sandelig ikke, man opdrager en dygtig Slægt, og paa den Maade tror jeg heller ikke, vi faar de rette Mænd til at overtage Brugene. Det skal nemlig, navnlig i Tider som de nuværende, være flittige og nøjsomme Mennesker, for hvem det ikke drejer sig om at slippe for at arbejde i mere end 8 Timer, og som maa give Afkald paa mange af de Behageligheder og Fornøjelser, som mange af de unge i vore Dage sætter Pris paa. Men kan de dette, og forstaar de at drive deres Brug paa en fornuftig og praktisk Maade, har vi ogsaa Eksempler paa, at de kan skabe sig et godt og lykkeligt Hjem og et godt Udkomme.

Der bør ogsaa tages Hensyn til Statens Risiko; jo mere udsøgte og dygtige Folk man faar til Brugene, des mindre bliver Statens Risiko. Og viser det sig saa, at Staten paa den Maade kan hjælpe Folk i Gang uden større Tab, da kan man altid fortsætte ad samme Vej. Det er jo ikke blot Landarbejdere, men ogsaa Haandværkere og Industriarbejdere, der har vanskeligt ved at komme i Gang og faa Beskæftigelse, men jeg skal ikke her komme ind paa, hvad Staten skal gøre for disse, jeg tror, den rette Løsning af Arbejderspørgsmaalet vil være, at saa mange som muligt, og da navnlig alle de, der virkelig vil noget,